

SÈRIE 1

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Mossèn Gaspar netejà amb calma les ulleres, va treure tabac, **el** polsà i esperà l'esternut alliberador. Va reprendre després la lectura començada i se submergí aviat en l'harmonia dels versos llatins. Llegia Horaci. Un somriure li pujava als llavis, i hi havia als seus ulls una ombra de recança. Digué, tot pessigant-se amb suavitat les galtes vermelloses:

—El meu desig també fóra aquest: una llenca de camp on hi hagués un hort. I prop del mas, una font d'aigua contínua. I a més d'això, una mica de bosc.

Va alçar la mirada, i els ulls varen reposar en la blavor del mar. Un oreig de setembre entrà per la finestra oberta i portà al front de mossèn Gaspar la consolació d'una prometença llunyana. Una papallona escampava per la cambra el polsim de les ales. Refilà un canari, brunzí una mosca vironera, tocaven hores al campanar de l'església veïna. Mossèn Gaspar caigué altra cop en la meditació. Tornà a mormolar:

—I prop del mas, una font d'aigua contínua.

Era de mitjana edat, alt, ni massa gras ni massa magre, lleugerament esquenut. Duia una sotana vella, molt sargida, per sota de la qual se li endevinaven les calces, d'un vellut modest i desllustrat. Mossèn Gaspar no vivia content, el turmentava una secreta angoixa. Feia molts anys que era rector a marina, i mai no **s'hi** havia arribat a acostumar. Perquè ell no va néixer ran del mar. Ell es crià enmig de torrenteres i de cingles, a l'alta muntanya, on no creixen oliveres, ni llimoners, ni tampoc el raïm. Terres de blat i de castanyers, de fesols, de freixes i nogueres. L'aigua amarava els prats, plens d'herbes, de vimeteres i pollancres. A l'hivern, les vetlles vora la llar i el pas de la neu fins a la porta. A l'estiu, els corns de la sega tardana i el misteri dels focs sota la nit estrellada. A la tardor, la caça del senglar i la festa del patró sant Martí. A la primavera, el conreu del terròs i els tons del verd renascut als arbres. Lladrar de gossos, ric-ric de grills, esbufecs d'òlibes, de mussols, de xots, de ducs, de miloques. I les postes resplendents, aquelles postes que no oblidaria mai, la claror d'un silenci romput per les esquelles del ramat que pastura.

—I a més d'això, una mica de bosc.

Mossèn Gaspar paladejava les paraules amb golafreria. Es veia vorejant un camí polsós, solitari, voltat de cims i de grisor d'alzines. Una roca pelada, com d'esquena d'ase. I al fons, feixes de secà i de regadiu i l'ajocada quietud de la masia. Capvespre, recolliment. Ell entrava sense dir res i s'asseia al banc de pedra del portal. I després les salutacions, el renill de l'euga, l'espessor de la llet de la vaca acabada de munyir i les tallades regalimoses de la xindria, que esborraven dels rostres la suor del treball de la tarda.

Va ser despertat per una veu. La majordona se li atansà: fresca, encara no madura, enllardufada de tafaneria. Un home el volia veure. Mossèn Gaspar preguntà distretament:

—Un pescador?

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Mossèn Gaspar llegia Ovidi.	☐	☒
b) Les galtes de mossèn Gaspar eren vermellenques.	☒	☐
c) Mossèn Gaspar era rector d'un poble de muntanya.	☐	☒
d) La festa de sant Martí és a l'hivern.	☐	☒
e) La majordona de mossèn Gaspar era molt xafardera.	☒	☐

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

- a) *Vent*: oreig
- b) *Murmurejar, murmurar*: mormolar
- c) *Prim*: magre
- d) *Assaboria*: paladejava
- e) *Esmorteït, apagat*: desllustrat

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a) Mossèn Gaspar netejà amb calma les ulleres, va treure tabac, **el** polsà i esperà l'esternut alliberador:
el tabac.....
- b) Feia molts anys que era rector a marina, i mai no s'**hi** havia arribat a acostumar:
A fer de (o a ser) rector a marina (o a la vora del mar).....

1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, per què mossèn Gaspar no vivia content i què desitjava. [0,5 punts]

Resposta possible:

Mossèn Gaspar feia de rector vora el mar i no s'hi havia acostumat mai; per aquest motiu desitjava tornar al medi on s'havia criat, que era l'alta muntanya. Enyorava les torrenteres i els cingles i desitjava un tros d'hort, amb una font d'aigua contínua i una mica de bosc.

1.5. Responen les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu qui és el personatge de la Bàrbara, a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

La Bàrbara és una violinista que coneix Salvador Valldaura quan aquest és a Viena. És prima, rossa i d'ulls clars. En Valldaura se n'enamora i li fa enviar violetes. Després de trobar-se dues vegades, ella se suïcida, sense que hi hagi cap justificació aparent. La seva memòria plana durant tota la vida d'en Valldaura.

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) <i>Mirall trencat</i> és una novel·la sobre la vellesa i la mort.	☒	☐
b) Teresa Goday treballava en una floristeria abans de conèixer Nicolau Rovira.	☐	☒
c) Teresa Goday no torna a veure mai més el fill que tingué amb Miquel Masdeu.	☐	☒
d) La Sofia era la filla de l'Eladi i de la Pilar Segura i fou afillada per la Teresa.	☐	☒
e) La torre que va comprar en Valldaura i on va anar a viure amb la Teresa en tornar de París era a Sant Gervasi.	☒	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) En Sebastià és un propietari dèspota.	☒	☐
b) Els orígens de la Marta provenen d'una <i>terra baixa</i> .	☒	☐
c) El personatge de la Marta no evoluciona al llarg de l'obra.	☐	☒
d) En Manelic mata en Sebastià d'un tret.	☐	☒
e) En Sebastià concerta el matrimoni entre la Marta i en Manelic per poder-se casar amb una pubilla rica.	☒	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

- 2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

Era de mitjana edat, alt, ni massa gras ni massa magre, lleugerament esquenut. **Duia** una sotana vella, molt sargida, per sota de la qual se li **endevinaven** les calces, d'un vellut modest i desllustrat. Mossèn Gaspar no **vivia** content, el **turmentava** una secreta angoixa. **Feia** molts anys que **era** rector a marina, i mai no s'hi **havia** arribat a acostumar. [...] Mossèn Gaspar **paladejava** les paraules amb golafreria. Es **veia** vorejant un camí polsós, solitari, voltat de cims i de grisor d'alzines.

És de mitjana edat, alt, ni massa gras ni massa magre, lleugerament esquenut. **Du/Duu** una sotana vella, molt sargida, per sota de la qual se li **endevinen** les calces, d'un vellut modest i desllustrat. Mossèn Gaspar no **viu** content, el **turmenta** una secreta angoixa. **Fa** molts anys que **és** rector a marina, i mai no s'hi **ha** arribat a acostumar. [...] Mossèn Gaspar **paladeja** les paraules amb golafreria. Es **veu** vorejant un camí polsós, solitari, voltat de cims i de grisor d'alzines.

- 2.2. En el text s'explica que mossèn Gaspar enyora el paisatge d'alta muntanya on es va criar. Si haguéssiu de triar entre el mar o la muntanya, per quin dels dos us decantaríeu? Escriuiu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què exposeu els criteris de la vostra tria. [2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A final de 2016 l'Institut d'Estudis Catalans va aprovar algunes novetats normatives, amb una moratòria de quatre anys. En la reunió amb els professors de començament de curs es va recomanar que els estudiants havien de ser coherents en les respostes tot emprant unes normes o unes altres sense interferències:

- a) pel que fa a l'ortografia, es poden donar per bones tant les solucions que segueixen la norma anterior com les que segueixen la norma publicada a l'*Ortografia catalana* (2017). Aquesta solució doble afecta sobretot els accents diacrítics, les vocals epentètiques en compostos (*angioespasme*, *arterioesclerosi*), l'ús del guionet en sintagmes nominals (*manifestació pro-dret a decidir*, *ex-directora general*), o la grafia *rr* de sons ròtics en paraules prefixades (*arrítmia*, *correferent*).

- b) Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot dir que la norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

En relació amb la sinonímia, ja sabeu que es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i que concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

Recordeu també que, com cada any, es descompta 0,1 per faltes (incloent-hi les repetides).

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Les abelles desapareixen a Europa i altres zones del món i les conseqüències poden ser desastroses. Aquest petit insecte té un paper essencial en el desenvolupament de molts cultius. Sense la seva pol·linització, no floriran, i sense collites, els aliments escassejaran i s'encariran.

La creixent taxa de mortalitat de les abelles als Estats Units i Europa es remunta a finals dels anys noranta, però s'ha fet més notòria a partir de l'any 2004, coincidint, precisament, amb un dels exercicis en què més es va intensificar l'escalfament global. Un estudi elaborat per la Universitat de Reading posa xifres a la realitat de l'espècie a Europa.

Dels 41 països analitzats entre 2005 i 2010, l'informe revela que la demanda de serveis de pol·linització va créixer cinc vegades més ràpid que l'oferta d'abelles. Gairebé la meitat dels països en presenta un dèficit. Un dels països amb més dificultats per satisfer les necessitats és el Regne Unit, on tot just hi ha abelles per respondre a la quarta part de la demanda. I una àmplia majoria dels països només pot pol·linitzar entre el 25% i el 50%.

Les conseqüències encara no s'han fet palpables perquè les abelles han trobat **qui** les substitueixi en les tasques de pol·linització. Són els anomenats pol·linitzadors silvestres, com els borinots i els sírfids, d'aspecte semblant a les abelles o les vespes. El problema és que hi ha un coneixement escàs sobre la població d'aquests dípters i sobre els seus hàbits i eficàcia en el procés de pol·linització. Aquests pol·linitzadors silvestres poden córrer la mateixa sort que les abelles. Les últimes investigacions han constatat descensos generalitzats en la diversitat de pol·linitzadors silvestres a gran part d'Europa, a causa d'una combinació de la intensificació agrícola, la degradació de l'hàbitat, la propagació de malalties i paràsits i el canvi climàtic.

La proliferació d'alguns pesticides també ha estat una de les causes de la reducció de la població d'abelles. Entre les malalties que sacsegen aquests insectes, **la** més perjudicial és la provocada per la varroa, un paràsit d'origen asiàtic que arribà a Europa els anys vuitanta. De la mateixa manera, la desaparició de les abelles s'ha accentuat en els últims set anys, des que el canvi climàtic s'ha fet més evident.

L'extinció de les abelles ha vingut acompanyada de l'augment dels cultius que depenen d'aquests insectes per a la seva producció. Aquest tipus de terres s'ha incrementat el 300% des de 1961. Això es deu en bona part a l'auge dels biocombustibles en l'última dècada. Els agricultors es van llançar a conrear massivament blat de moro o canola, que s'utilitzen com a matèria primera per generar etanol i biodièsel. El problema és que per fer això destrueixen moltes de les flors silvestres i altres plantes de les terres, que són imprescindibles perquè les abelles recol·lectin el pol·len per alimentar els rucs. I si les abelles no tenen aliment, es tornen més febles, de manera que són més propenses a les malalties i menys resistents als plaguicides.

El resultat és la seva mort anticipada. És el que es coneix com Síndrome de Despoblació de Colònies.

Adaptat de *Javier Mesones*

"Una nova amenaça plana sobre Europa: l'extinció de les abelles"

Apilcultors Gironins Associats, 28 de gener de 2014

<http://www.aga.cat/index.php/articles/darreres-noticies/379-una-nova-amenaca-plana-sobre-europa-l-extincio-de-les-abelles>

1. **Comprensió lectora** [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Vertader   Fals

a) Les abelles són els únics insectes que intervenen en el procés de pol·linització.	☐	☒
b) Als anys noranta es va intensificar l'escalfament global.	☐	☒
c) El blat de moro i la canola són la matèria primera per a generar biocombustibles.	☒	☐
d) La síndrome de despoblació de colònies fa referència a la mort anticipada de les abelles.	☒	☐
e) La varroa va arribar als Estats Units els anys vuitanta.	☐	☒

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

- a) *Coneguda, divulgada*: notòria
- b) *Curtejaran*: escassejaran
- c) *Costums*: hàbits
- d) *Expansió, difusió*: propagació
- e) *Recullin*: recol·lectin

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a) Les conseqüències encara no s'han fet palpables perquè les abelles han trobat **qui** les substitueixi en les tasques de pol·linització. Són els anomenats pol·linitzadors silvestres, com els borinots i els sírfids, d'aspecte semblant a les abelles o les vespes.

els (anomenats) pol·linitzadors silvestres (com els borinots i els sírfids)

- b) Entre les malalties que sacsegen aquests insectes **la** més perjudicial és la provocada per la varroa, un paràsit d'origen asiàtic que arribà a Europa els anys 80.

la malaltia

1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, les causes de la desaparició de les abelles. [0,5 punts]

Resposta possible:

Hi ha diversos factors que intervenen en la desaparició de les abelles: l'escalfament global, els pesticides, les malalties provocades per paràsits, el canvi climàtic, la degradació de l'hàbitat o l'augment de cultius, com ara el blat de moro o la canola, que serveixen per generar biocombustibles.

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per què l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, representa la lluita entre dos mons irreconciliables. [1 punt]

Resposta possible:

Terra baixa planteja de manera simbòlica el conflicte entre dos mons antagònics: la Terra Alta, que representa el món bucòlic, ideal, incorrupte i pur; i la Terra Baixa, on viuen personatges mesquins, maliciosos, materialistes i corruptes. En definitiva, es tracta de la lluita entre el bé i el mal.

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El llorer té un paper fonamental en el desenllaç fatal de la Maria.	☒	☐
b) El notari Amadeu Riera tenia sempre un clavell al despatx.	☐	☒
c) Teresa Goday apadrinà un nen que no tenia mare, perquè Aquesta havia mort de part a l'hospital.	☐	☒
d) Salvador Valldaura morí d'un atac de feridura.	☒	☐
e) A Teresa Goday no li agradaven les coses boniques.	☐	☒

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La Marta no explica el seu passat a ningú.	☐	☒
b) En Sebastià és un cacic rural egoista i arrogant.	☒	☐
c) A la Terra Alta, en Manelic vivia entre animals.	☒	☐
d) En Manelic no s'avé amb la Nuri.	☐	☒
e) El personatge d'en Sebastià s'identifica amb un llop.	☒	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

- 2.1. Reescriu el fragment següent del text substituint els mots subratllats per formes sinònimes. Canvieu només allò que calgui. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

Les conseqüències encara no s'han fet palpables perquè les abelles han trobat qui les substitueixi en les tasques de pol·linització. Són els anomenats pol·linitzadors silvestres, com els borinots i els sírfids, d'aspecte semblant a les abelles o les vespes. El problema és que hi ha un coneixement escàs sobre la població d'aquests dípters i sobre els seus hàbits i eficàcia en el procés de pol·linització. Aquests pol·linitzadors silvestres poden córrer la mateixa sort que les abelles. Les últimes investigacions han constatat descensos generalitzats en la diversitat de pol·linitzadors silvestres a gran part d'Europa, a causa d'una combinació de la intensificació agrícola, la degradació de l'hàbitat, la propagació de malalties i paràsits i el canvi climàtic.

Les conseqüències encara no s'han fet visibles/evidents/clares perquè les abelles han trobat qui les substitueixi en les feines/treballs de pol·linització. Són els anomenats pol·linitzadors silvestres, com els borinots i els sírfids, d'aparença semblant a les abelles o les vespes. [...] Aquests pol·linitzadors silvestres poden córrer la mateixa sort que les abelles. Les darreres investigacions han constatat descensos generalitzats en la diversitat de pol·linitzadors silvestres a gran part d'Europa, a causa d'una barreja/mescla de la intensificació agrícola, la degradació de l'hàbitat, la propagació de malalties i paràsits i el canvi climàtic.

- 2.2. En el text s'explica el perill que suposa per a la humanitat la desaparició de les abelles. Hi ha, però, altres animals que es troben en perill d'extinció, com ara l'ocelot, la llúdria marina o el llop gris. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu quines mesures podrien ajudar a prevenir o reduir l'extinció d'espècies animals. [2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A final de 2016 l'Institut d'Estudis Catalans va aprovar algunes novetats normatives, amb una moratòria de quatre anys. En la reunió amb els professors de començament de curs es va recomanar que els estudiants havien de ser coherents en les respostes tot emprant unes normes o unes altres sense interferències:

- a) pel que fa a l'ortografia, es poden donar per bones tant les solucions que segueixen la norma anterior com les que segueixen la norma publicada a l'*Ortografia catalana* (2017). Aquesta solució doble afecta sobretot els accents diacrítics, les vocals epentètiques en compostos (*angioespasme*, *arterioesclerosi*), l'ús del guionet en sintagmes nominals (*manifestació pro-dret a decidir*, *ex-directora general*), o la grafia *rr* de sons ròtics en paraules prefixades (*arrítmia*, *correferent*).

- b) Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot dir que la norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

En relació amb la sinonímia, ja sabeu que es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i que concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

Recordeu també que, com cada any, es descompta 0,1 per faltes (incloent-hi les repetides).

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.
[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. El meu desig també fora aquest: una llenca de camp on hi hagués un hort. I prop del mas, una font d'aigua contínua. I a més d'això, una mica de bosc.

- ☐ oració subordinada adverbial temporal
- ☐ oració subordinada adverbial causal
- ☒ oració subordinada de relatiu locativa
- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva

3.1.2. Va ser despertat per una veu.

- ☒ complement agent
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement de l'adjectiu
- ☐ complement de l'adjectiu

3.1.3. Mossèn Gaspar no vivia content, el turmentava una secreta angoixa.

- ☐ complement del nom
- ☒ subjecte
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.4. Mossèn Gaspar paladejava les paraules amb golafreria.

- ☐ complement del nom
- ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement predicatiu
- ☒ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.5. Les conseqüències encara no s'han fet palpables perquè les abelles han trobat qui les substitueixi en les tasques de pol·linització.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☒ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.6. Mossèn Gaspar netejà amb calma les ulleres, va treure tabac, el polsà i esperà l'esternut alliberador.

- ☐ subjecte
- ☒ complement o objecte directe
- ☐ atribut
- ☐ complement o objecte indirecte

3.1.7. La creixent taxa de mortalitat de les abelles als Estats Units i Europa es remunta a finals dels anys noranta, però s'ha fet més notòria a partir de l'any 2004, coincidint, precisament, amb un dels exercicis en què més es va intensificar l'escalfament global.

- ☐ complement del nom
- ☒ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement agent
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.8. De la mateixa manera, la desaparició de les abelles s'ha accentuat en els últims set anys, des que el canvi climàtic s'ha fet més evident.

- ☒ oració subordinada adverbial temporal
- ☐ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada de relatiu locativa
- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva

3.1.9. La creixent taxa de mortalitat de les abelles als Estats Units i Europa es remunta a finals dels anys noranta, **però s'ha fet més notòria a partir de l'any 2004.**

- ☐ oració coordinada concessiva
- ☒ oració coordinada adversativa
- ☐ oració subordinada substantiva de complement del nom
- ☐ oració coordinada il·lativa

3.1.10. Les abelles desapareixen a Europa i altres zones del món i les conseqüències poden ser **desastroses.**

- ☒ atribut
- ☐ complement de l'adjectiu
- ☐ complement del nom
- ☐ complement de règim (o preposicional)

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) Va demanar la feina AL MENYS indicat per fer-la. Si ALMENYS li haguessin donat temps a preparar-se... (*almenys / al menys*)
- b) Va ser un personatge CABDAL per acabar aquesta obra d'enginyeria gràcies al CABAL hereditari que va percebre en morir el seu pare. (*cabal / cabdal*)
- c) POT SER que no trobem la darrera edició del llibre. Aleshores POTSER l'haurem de comprar en una llibreria de vell. (*potser / pot ser*)
- d) QUANT triga el tren a arribar a l'estació? T'ho dic perquè m'avisis QUAN arribi. (*quan / quant*)
- e) Era un pou molt FONDO i estava esporuguit perquè no sabia què hi trobaria en el FONS. (*fondo / fons*)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal simple correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]

- a) Escull (*escollir*) el que més t'agradi. Te'l regalo jo.
- b) Comparec (*comparèixer*) davant el tribunal per donar compte de la meva innocència.
- c) Si sabés (*saber*) que en Joan sempre diu mentides, l'Anna no li faria pas cas.
- d) Eh, vosaltres! Responeu (*respondre*) de seguida. Qui de tots dos ha trencat el vidre?
- e) Tant de bo que vosaltres pugueu/poguéssiu (*poder*) conviure amb pau i tranquil·litat.

3.4. Subratlleu en el text NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so palatal africatat sord [tʃ]. [0,5 punts]

Al passeig Prim de Reus hi ha una florista que ven flors de tota mena. Un txec que hi passeja s'ha tret de la butxaca un feix de bitllets per comprar un clavell roig fosc amb un esquitx d'aigua, que sembla una marieta dibuixada en el pètal.

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels substantius que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) La sordesa de Beethoven no li va impedir de compondre la novena simfonia.
(sord)
- b) Els nens són més vulnerables a l'emmetzinament amb plom que els adults.
(metzina)
- c) El vehicle va zigzaguejar entre els vianants fins que va topar contra un mur.
(zig-zag)
- d) Va empal·lidir de cop quan va saber la mala notícia. (pàl·lid)
- e) El lladre ha aprofitat un moment de distracció del policia i s'ha fet fonedís.
(fondre)

SÈRIE 4

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

La mare i l'oncle potser perquè ja veien difícil que jo fos botiguer, potser per la natural ambició de fer-me seguir carrera, van decidir que continuaria els estudis a Barcelona. Quins estudis? Ells no **ho** sabien pas. Jo volia ésser pilot de vaixell. Aquesta dèria em venia de la primera vegada que vaig veure el mar i vaixells a Tarragona, i em durà força temps. Cap altra carrera no m'abellia. Fins i tot després d'haver-se'm desvetllat la vocació literària, jo continuava volent ésser pilot. Trobava que l'ofici de mariner lligava amb el conreu de la poesia. Jo veia la carrera d'home de mar com una aventura. Mars llunyanes, terres desconegudes, gents estranyes. Vista la meua insistència, l'oncle consultà per escrit un vell amic seu de Barcelona, que era pilot, sobre l'esdevenidor que podria oferir la carrera de mariner. La resposta fou decisiva: moltes penes i treballs per a arribar a vell amb un trist resultat. Fins i tot l'Escola Nàutica a Barcelona havia estat tancada uns quants anys per manca d'alumnes. El vell mariner aconsellava a l'oncle que el seu nebot fos qualsevol cosa abans que pilot. La família va oposar-se, doncs, al meu desig, i jo vaig desistir.

Em preguntaven cada dia si jo estava decidit a estudiar. Jo responia afirmativament. Què? Vaig triar Filosofia i Lletres. Fou acceptat. Em van repetir mil vegades que la mare no podia pagar-me els estudis. Calia que jo em guanyés la vida a Barcelona i potser alguna cosa més. La mare pagaria la resta, matrícules, vestits, etc. Per a guanyar-me la vida, s'acudí a l'oncle que jo aprenguéss l'ofici de barber. Tant ell com la mare opinaven que a setze anys no em passava el temps. Havia fet el batxillerat prou jove. Podia passar un any al poble aprenent d'afaitar. Vaig ésser portat a la millor barberia del poble com a aprenent. El barber va prometre de posar-me al corrent en un any, almenys suficientment per a guanyar-me les "garrofes" a ciutat. Anava a la barberia els dimecres al matí, els dissabtes i les vigílies de festa fins a les dues de la matinada, i els diumenges i totes les festes fins a les dues de la tarda. En ma vida no he fet res tan a disgust. No m'havia atrevit a fer un acte de rebel·lió, no vaig negar-me a fer de barber; però la meua resistència fou passiva i constant. Anava a la barberia tan tard com podia i, un cop allí, feia com menys coses millor. Sempre portava un llibre a la butxaca o a la mà; em passava les hores llegint. El barber no s'atrevia a renyar-me, puix que no em donava ni un cèntim. Però es queixava al meu oncle. Aquest l'autoritza per a renyar-me, per a obligar-me a aprendre fos com fos. Però el que té de bonic el cas fou que jo vaig conquerir el barber, que era el tipus de l'intel·lectual de poble, d'aquells que volen saber de tot, i que llegia bastant i que acabà per deixar-me els llibres que ell tenia. Me'l vaig fer tan meu, que sempre parlàvem de llibres i d'autors.

Joan Puig i Ferrer, *Camins de França*, I. Barcelona: Edicions 62, 1982, p. 74-75.

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.4. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
f) El narrador volia ser mariner, però va haver de canviar de parer.	☒	☐
g) L'oncle es faria càrrec de pagar els estudis de Filosofia i Lletres.	☐	☒
h) El narrador va acabar el batxillerat després dels setze anys.	☐	☒
i) El narrador anava a la barberia cada dia.	☐	☒
j) El barber deixava els seus llibres al narrador perquè els llegís.	☒	☐

1.5. Trobeu en el text els cinc mots o expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots o expressions següents. [0,5 punts]

- f) Obsessió, idea fixa: dèria
- g) Agradava, atreia: abellia.....
- h) Renunciar: desistir.....
- i) Futur: esdevenidor
- j) Desobediència, revolta: rebel·lió.....

1.6. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- c) Jo vaig conquerir el barber, que era el tipus de l'intel·lectual de poble, d'aquells que volen saber de tot, i que llegia bastant i que acabà per deixar-me els llibres que ell tenia. Me'**l** vaig fer tan meu, que sempre parlàvem de llibres i d'autors.

el barber

- d) La mare i l'oncle potser perquè ja veien difícil que jo fos botiguer, potser per la natural ambició de fer-me seguir carrera, van decidir que continuaria els estudis a Barcelona. Quins estudis? Ells no **ho** sabien pas.

quins estudis

1.7. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, per què el narrador va abandonar la idea de ser pilot de vaixell. [0,5 punts]

Resposta possible:

L'oncle del narrador s'hi va oposar després que consultés un amic seu, que havia estat pilot. Aquest li havia respost que pilot era un ofici molt dur i que arribaria a vell sense gaires beneficis. A més, l'Escola Nàutica a Barcelona havia estat tancada uns quants anys per manca d'alumnes.

1.8. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quina relació tenia en Jaume amb la seva àvia, Teresa Goday, a *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

Resposta possible:

Jaume, víctima de la crueltat de la Maria i en Ramon, es troba ben acollit a l'habitació de l'àvia, que el fa participar del seus records i dels objectes que els representen. La Teresa l'avicia, perquè el veu indefens i mancat d'estimació, el tracta de vostè i s'hi dirigeix com "el senyor Jaume".

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Armanda Valls és el personatge més destacat del servei.	☒	☐
b) L'estructura de <i>Mirall trencat</i> es divideix en quatre parts.	☐	☒
c) <i>Mirall trencat</i> abraça quatre generacions del llinatge Valldaura-Goday.	☐	☒
d) Nicolau Rovira va ser el segon marit de Teresa Goday.	☐	☒
e) Ramon Farriols té dos fills, Maria i Ramon.	☒	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La mare de la Marta era una captaire cega.	☒	☐
b) La Nuri també es riu d'en Manelic.	☐	☒
c) En Sebastià es volia casar amb una pubilla rica per eixugar els seus deutes.	☒	☐
d) La Marta i la Nuri no són amigues.	☐	☒
e) L'obra <i>Terra baixa</i> no es clou amb la frase "He mort el llop!".	☐	☒

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en passat a formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

Em preguntaven cada dia si jo estava decidit a estudiar. Jo responia afirmativament. [...] Anava a la barberia tan tard com podia i, un cop allí, feia com menys coses millor. Sempre portava un llibre a la butxaca o a la mà; em passava les hores llegint. El barber no s'atrevia a renyar-me. Però es queixava al meu oncle.

Em pregunten cada dia si jo estic decidit a estudiar. Jo responc afirmativament. [...] Vaig a la barberia tan tard com puc i, un cop allí, faig com menys coses millor. Sempre porto un llibre a la butxaca o a la mà; em passo les hores llegint. El barber no s'atreveix a renyar-me. Però es queixa al meu oncle.

2.2. En el text, de caràcter autobiogràfic, s'explica a quin ofici va haver de renunciar el narrador. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu quina professió us atreu més i per què. [2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A final de 2016 l'Institut d'Estudis Catalans va aprovar algunes novetats normatives, amb una moratòria de quatre anys. En la reunió amb els professors de començament de curs es va recomanar que els estudiants havien de ser coherents en les respostes tot emprant unes normes o unes altres sense interferències:

a) pel que fa a l'ortografia, es poden donar per bones tant les solucions que segueixen la norma anterior com les que segueixen la norma publicada a l'*Ortografia catalana* (2017). Aquesta solució doble afecta sobretot els accents diacrítics, les vocals epentètiques en compostos (*angioespasme*, *arterioesclerosi*), l'ús del guionet en sintagmes nominals (*manifestació pro-dret a decidir*, *ex-directora general*), o la grafia *rr* de sons ròtics en paraules prefixades (*arrítmia*, *correferent*).

b) Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot dir que la norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

En relació amb la sinonímia, ja sabeu que es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i que concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

Recordeu també que, com cada any, es descompta 0,1 per faltes tant en el text com en els altres exercicis (incloent-hi les repetides).

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

A Barcelona sonarà el que està passant a Itàlia. El 1966, el teòleg suís Hans Urs von Balthasar va anomenar el turisme de masses «els tèrmits» d'Europa, que, «cecs», anaven de monument en monument. Al segle XXI, any 2016, els italians han optat per un apel·latiu semblant, per la seva intenció despectiva, però potser una mica més cínica: «els nous bàrbars». Són els turistes *low cost*, un col·lectiu abans anhelat però que ara suscita malestar entre els residents de les més belles ciutats d'Itàlia, on als seus barris antics s'amunteguen xifres rècord de viatgers, no sempre respectuosos. Resultat: al país transalpí, les protestes ciutadanes contra «la invasió» del turisme massiu es multipliquen, sota la denúncia que es posen en risc la vida quotidiana i els monuments italians.

L'última ciutat a alçar la veu ha estat Roma, on la polèmica s'ha intensificat els dies previs a la reobertura de l'escalinata de Trinità dei Monti, inaugurada el 1726 i que treu el cap per sobre de la plaça d'Espanya, al cor de l'urbs. La seva rehabilitació, d'un any de durada, ha costat 1,5 milions d'euros, que ha pagat íntegrament el dissenyador de joies de luxe Paolo Bulgari. Va ser ell el primer a llançar el desafiament i sol·licitar que, perquè el monument no torni a caure «en mans dels bàrbars», es prenguin mesures, com tancar-lo durant les nits, per evitar que s'embruti i es malmeti. El motiu, va dir Bulgari, és que durant les obres de restauració s'han trobat «xiclets, marques de cafè, de vi i de moltes altres porqueries» deixades pels turistes que la visiten cada dia.

Diversos comerciants de la zona li donen la raó. «S'ha arribat al punt que hi ha hagut dies en què s'han hagut de recollir excrements humans dipositats sobre els monuments», diu Gianni Battistoni, president de l'Associació de Via Condotti. «De moment, hem escrit un manifest de protesta, firmat per artistes i intel·lectuals com l'arquitecte Massimiliano Fuksas. Però també estudiem presentar una denúncia davant la justícia si l'Estat no ens escolta», afegeix, en referència a la negativa del Ministeri de Béns Culturals a construir una barrera per als 137 esglaons de Trinità dei Monti, encara que sigui de plexiglàs transparent i només de nit.

Els indicadors posen de manifest com el turisme massiu passa factura a la vida quotidiana en ciutats com Venècia. Si, per a alegria de la indústria turística, la famosa ciutat de la llacuna va allotjar nou milions de turistes el 2015 i es preveu que la dada creixi el 5% l'any 2016, al mateix temps, l'urbs dels canals es despobra d'habitants autòctons: en 15 anys, el nombre de venecians ha baixat de 275.000 a 263.000, fet que ha coincidit amb l'augment del preu dels lloguers, del 2,3%, a la famosa ciutat entre el 2014 i el 2015, segons xifres del Centre d'Estadístiques d'Itàlia (Istat).

«A Roma es tracta d'un fenomen que posa sobre la taula també qüestions de seguretat pública i de convivència, ja que molts d'aquests allotjaments no registren correctament els seus hostes i no els expliquen quines són les regles per viure a la ciutat», insisteix Di Capua, de l'Associació d'Habitants del Nucli Urbà de Roma, que reclama més controls i més multes a propietaris pirates i turistes mal educats i, en última instància, una millor gestió dels fluxos turístics per part de l'Estat. Perquè, afirma, «la manera com tractem les nostres ciutats és un termòmetre de com progressem».

Adaptació feta a partir del text d'Irene Irene Savio.

“El descontentament pels excessos del turisme de masses avança a Itàlia”, *El Periódico* [en línia] (21 setembre 2016)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
f) En teòleg italià Hans Urs von Balthasar va anomenar “tèrmits” el turisme massiu.	☐	☒
g) Paolo Bulgari va pagar una part de la restauració de l'escalinata de Trinità dei Monti.	☐	☒
h) Roma i Venècia són dues de les ciutats italianes que protesten a causa del turisme de masses.	☒	☐
i) D'acord amb l'autora de l'article, Barcelona pateix una situació semblant a Itàlia pel que fa al turisme	☒	☐
j) Venècia incrementa la xifra d'habitants autòctons.	☐	☒

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que puguin funcionar com a sinònims dels mots o les expressions següents. [0,5 punts]

- f) A l'altre costat dels Alps: transalpí
- g) Insectes que s'alimenten de fusta: tèrmits
- h) Designació, denominació: apel·latiu
- i) Ciutat: urbs
- j) Desitjat: anhelat

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

Va ser ell el primer a llançar el desafiament i sol·licitar que, perquè el monument no torni a caure «en mans dels bàrbars», es prenguin mesures, com tancar-**lo** durant les nits, per evitar que s'embruti i es malmeti:

el monument

- c) A Roma es tracta d'un fenomen que posa sobre la taula també qüestions de seguretat pública i de convivència, ja que molts d'aquests allotjaments no registren correctament els seus hostes i no **els** expliquen quines són les regles per viure a la ciutat:

als hostes

1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, la tesi principal del text. [0,5 punts]

Resposta possible:

El turisme de masses, tot i que genera molts beneficis econòmics, pot provocar situacions insostenibles en algunes ciutats, com ara Roma i Venècia. La manca de respecte pels monuments i pels veïns fa que els ciutadans protestin, entre altres raons, per la inseguretat pública, per problemes de convivència i per l'augment dels lloguers.

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu com evoluciona el personatge de la Marta a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

Resposta possible:

La Marta és un personatge que prové d'un entorn marginat i es mostra inicialment freda i distant. Accepta de casar-se amb en Manelic encara que no l'estima, fet que evidencia la manca d'autorespecte. Més endavant, els seus sentiments canvien, com també l'actitud que té davant d'en Sebastià i d'ella mateixa.

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La cronologia de <i>Mirall trencat</i> s'estén fins ben entrada	☒	☐
b) a la primera dècada de la dictadura franquista.	☐	☒
c) Miquel Masdeu no era casat quan va conèixer Teresa Goday.	☐	☒
d) Pilar Segura dona la Maria perquè l'afilli l'Eladi, juntament amb un anell de plata.	☐	☒
e) La Teresa queda decebuda per l'armari japonès que li regala el seu marit.	☒	☐
f) Teresa Goday era filla d'una modista.	☐	☒

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La infantesa de la Marta va ser miserable i infeliç.	☒	☐
b) L'acció de l'obra <i>Terra Baixa</i> transcorre en un molí.	☒	☐
c) El personatge de la Marta representa la maldat i l'odi.	☐	☒
d) A la fi de l'obra els germans Perdiguons s'enfronten a en Sebastià i el qüestionen.	☐	☒
e) En Manelic i en Sebastià es barallen a la fi de l'obra i el darrer queda malferit.	☐	☒

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescribiu el fragment següent del text substituint els mots subratllats per formes sinònimes. Canvieu només allò que calgui. La redacció resultant ha de tenir el mateix sentit que el fragment original. [1 punt]

L'última ciutat a alçar la veu ha estat Roma, on la polèmica s'ha intensificat els dies previs a la reobertura de l'escalinata de Trinità dei Monti, inaugurada el 1726 i que treu el cap per sobre de la plaça d'Espanya, al cor de l'urbs. La seva rehabilitació, d'un any de durada, ha costat 1,5 milions d'euros, que ha pagat íntegrament el dissenyador de joies de luxe Paolo Bulgari. Va ser ell el primer a llançar el desafiament i sol·licitar que, perquè el monument no torni a caure «en mans dels bàrbars», es prenguin mesures, com tancar-lo durant les nits, per evitar que s'embruti i es malmeti.

La darrera ciutat a aixecar la veu ha estat Roma, on la controvèrsia/debat/disputa s'ha incrementat/augmentat els dies anterior/precedents/abans a la reobertura de l'escalinata de Trinità dei Monti, inaugurada el 1726 i que treu el cap per sobre de la plaça d'Espanya, al cor de l'urbs. La seva rehabilitació, d'un any de durada, ha costat 1,5 milions d'euros, que ha pagat completament/totalment el dissenyador de joies de luxe Paolo Bulgari. Va ser ell el primer a llançar el repte/provocació i demanar que, perquè el monument no torni a caure «en mans dels bàrbars», es prenguin mesures, com tancar-lo durant les nits, per impedir/prevenir que s'embruti i es faci malbé/deteriori.

2.2. En el text es fa esment de les conseqüències que comporta el turisme de masses. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, explicant els avantatges i els desavantatges que té l'activitat turística. [2 punts]

Resposta oberta.

Comentari sobre la correcció:

A final de 2016 l'Institut d'Estudis Catalans va aprovar algunes novetats normatives, amb una moratòria de quatre anys. En la reunió amb els professors de començament de curs es va recomanar que els estudiants havien de ser coherents en les respostes tot emprant unes normes o unes altres sense interferències:

a) pel que fa a l'ortografia, es poden donar per bones tant les solucions que segueixen la norma anterior com les que segueixen la norma publicada a l'*Ortografia catalana* (2017). Aquesta solució doble afecta sobretot els accents diacrítics, les vocals epentètiques en compostos (*angioespasme*, *arterioesclerosi*), l'ús del guionet en sintagmes nominals (*manifestació pro-dret a decidir*, *ex-directora general*), o la grafia *rr* de sons ròtics en paraules prefixades (*arrítmia*, *correferent*).

b) Pel que fa a la gramàtica, cal tenir en compte que a l'examen es demana un text formal. En aquest sentit, i en relació amb la correcció d'aquesta prova, es pot

dir que la norma no ha canviat, ja que les novetats principals de la *Gramàtica de la llengua catalana* (2016) afecten l'admissió de solucions per a registres no formals.

Recordeu que cal aplicar els criteris d'adequació (al registre formal i al contingut que es demana), coherència (estructura del text i de les idees exposades) i cohesió (oracions ben construïdes). En aquest sentit, els 2 punts de l'exercici es poden graduar en segments de 0,25 punts.

En relació amb la sinonímia, ja sabeu que es poden acceptar altres formes alternatives, sempre que siguin admeses normativament i que concordin amb el valor semàntic que tenen en el text.

Recordeu també que, com cada any, es descompta 0,1 per faltes tant en el text com en els altres exercicis (incloent-hi les repetides).

PART COMUNA

1. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Trobava que l'ofici de mariner lligava amb el conreu de la poesia.

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement predicatiu
- ☐ complement o objecte indirecte
- ☒ complement de règim (o preposicional)

Però també estudiem presentar una denúncia davant la justícia **si l'Estat no ens escolta**.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☒ oració subordinada adverbial condicional
- ☐ oració subordinada adverbial temporal
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

La resposta fou **decisiva**: moltes penes i treballs per a arribar a vell amb un trist resultat.

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☒ atribut
- ☐ subjecte

“Estudiem presentar una denúncia davant la justícia si l'Estat no ens escolta”, afegeix, en referència a la negativa del Ministeri de Béns Culturals a construir una barrera per als 137 esglaons de Trinità dei Monti, encara que sigui de plexiglàs transparent i només de nit.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adverbial condicional
- ☒ oració subordinada adverbial concessiva
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu

A Roma es tracta d'un fenomen que posa sobre la taula també qüestions **de seguretat pública i de convivència**.

- ☐ subjecte
- ☐ atribut
- ☒ complement del nom
- ☐ complement predicatiu

Per a guanyar-me la vida, s'acudí **a l'oncle** que jo aprengué l'ofici de barber.

- ☒ complement o objecte indirecte
- ☐ complement agent
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement del nom

El barber no s'atrevia a renyar-me, **puix que no em donava ni un cèntim.**

- ☐ oració subordinada adverbial temporal
- ☒ oració subordinada adverbial causal
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu locativa
- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva

El motiu, va dir Bulgari, és que durant les obres de restauració s'han trobat «xiclets, marques de cafè, de vi i de moltes altres porqueries» deixades **pels turistes que la visiten cada dia.**

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☒ complement agent
- ☐ complement del nom

S'ha arribat al punt que hi ha hagut dies **en què s'han hagut de recollir excrements humans dipositats sobre els monuments.**

- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva
- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☒ oració subordinada adjectiva o de relatiu
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte

La mare i l'oncle potser perquè ja veien difícil que jo fos botiguer, potser per la natural ambició de fer-me seguir carrera, van decidir **que continuaria els estudis a Barcelona.**

- ☒ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu temporal
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) COM A cap nostre que és, ens tracta COM si fóssim els seus rivals. (COM / COM A)
- b) No comparteixo les idees PER QUÈ lluites PERQUÈ crec que no tenen sentit (PER QUÈ / PERQUÈ)
- c) _____ vi beus? –No gaire, en bec només _____ em deixa el metge. (QUAN / QUANT)
- d) EN LLOC de llençar el paper a terra, llença'l a la paperera. -Ja ho voldria, però no hi ha papereres ENLLOC. (ENLLOC / EN LLOC)
- e) Sort que al final no va haver de dir RES perquè no sap GENS d'anglès. (RES / GENS)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) No us tragueu (TREURE) els abrics, que fa fred.
- b) No concebo (CONCEBRE) la vida sense tu.
- c) Veient que no hi ha cap altra possibilitat, ell assenteix (ASSENTIR) i accepta de fer tot el que li demanen.
- d) Ajup-te (AJUPIR) un moment i cull el que t'ha caigut.
- e) No comprenc per què ha triat el regal més barat podent (PODER) triar el més car.

3.4. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sord [s]. [0,5 punts, cada resposta incorrecta descompta 0,1]

Tenia molta pressa a arribar al bosc perquè s'havia proposat de caçar el conill, però l'animal, que era molt llest, va fugir.

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats de les paraules que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a) Fa falta que el sastre li empetiteixi el vestit que va comprar de rebaixes. (PETIT)
- b) Les fulles de la planta que vaig regalar a la meva cosina s'han començat a esgrogueir/esgroguir. (GROC)
- c) Vam sentir que s'obria la porta i ens vam quedar mig esporuguits i expectants. (POR)
- d) Al jardí se sentia la piuladissa dels ocells. (PIULAR)
- e) És un científic brillant però molt geniüt amb els seus col·legues. (GENI)